

S t a n o v i s k o

hlavného kontrolóra obce k návrhu rozpočtu Obce Huncovce

na roky 2014 - 2016

V súlade s § 18f, ods. 1, písm. c) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a podľa ustanovení §9, ods.1 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov, predkladám týmto, Obecnému zastupiteľstvu v Huncovciach, stanovisko k **návrhu** viacročného rozpočtu obce vrátane programového rozpočtu Obce Huncovce, na roky 2014 – 2016.

Viacročný rozpočet tvorí rozpočet na príslušný rozpočtový rok, rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku a rozpočet na ďalší nasledujúci rok po roku nasledujúcom po príslušnom rozpočtovom roku.

Cieľom programového rozpočtovania v územnej samospráve je zlepšenie rozhodovacieho procesu, presné definovanie účelu vynakladania verejných zdrojov a očakávaných výsledkov, ako aj zvýšenie zodpovednosti správcov verejných prostriedkov za ich rozdelenie, pri posúdení efektívnosti a účinnosti vynakladania verejných zdrojov.

Programový rozpočet je zostavený v programovej štruktúre, výdavky rozpočtu sú zaradené do 13 programov a v rámci programov do 48 podprogramov. Prvky ani projekty programového rozpočtu nie sú v programovej štruktúre navrhnuté. Štruktúra programového rozpočtu na úrovni programov a podprogramov však dostatočne pokrýva všetky činnosti obce.

Príslušné programy a podprogramy obsahujú zámery, ciele a merateľné ukazovatele. Účely vynakladania verejných zdrojov aj merateľné ukazovatele sú navrhnuté vhodne. Programové členenie je doplnené existujúcou platnou rozpočtovou klasifikáciou a o bližšie vysvetlenie charakteru výdavkov jednotlivých programov, resp. podprogramov.

Rozpočtový proces územnej samosprávy je regulovaný ustanoveniami zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákona 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmu územnej samospráve, nariadenia vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmu územnej samospráve, zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení, všetko v znení neskorších predpisov.

Predložený návrh rozpočtu zabezpečuje, v rámci ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, rovnorodé triedenie príjmov a výdavkov, vrátane ich vecného vymedzenia a vrátane finančných operácií s finančnými aktívami. Rozpočtová klasifikácia, v zmysle § 4 ods. 4 zákona NR SR č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bola dodržaná.

Príjmy obce sú spracované podľa ekonomickej klasifikácie, do rozpočtu určeného na schvaľovanie obecným zastupiteľstvom odporúčam doplniť pripravenú podrobnejšiu špecifikáciu v rozdelení na bežné príjmy, kapitálové príjmy a príjmové finančné operácie, s

členením až do úrovne položiek, resp. podpoložiek ekonomickej klasifikácie a taktiež vlastné príjmy rozpočtových organizácií rozdelené na materskú školu a základnú školu so zapracovaním do celkových príjmov obce vrátane rozpočtových organizácií.

Bežné výdavky, kapitálové výdavky a výdavky z finančných operácií sú v rámci sumárneho prehľadu programového rozpočtu rozlíšené podľa príslušného programu a podprogramu. Výdavky sú však spracované aj podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie. Výdavky rozpočtových organizácií budú po schválení rozpočtu následne rozpísané v samostatných rozpočtoch rozpočtových organizácií. V rozpočte nie sú uvažované žiadne výdavkové finančné operácie. Výdavkové finančné operácie nevstupujú do schodku rozpočtu obce.

Okrem rozpočtu na roky 2014-2016 obsahuje návrh rozpočtu aj skutočné čerpanie za roky 2011 a 2012, rozpočet roku 2013 a očakávanú skutočnosť roku 2013. Návrh rozpočtu tak plne spĺňa formálne náležitosti uvedené v čl. 9 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Základom pre spracovanie rozpočtu ako takého bolo zadefinovanie východísk a možností rozpočtu – príjmov na príslušný rozpočtový rok, ako aj východísk na nasledujúce dva po sebe idúce roky. Rozpočet bolo možné v príjmovej časti pripraviť len na základe dostupných informácií, nakoľko v čase zverejnenia rozpočtu nebola ešte schválená pripravovaná novela zákona 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmu územnej samosprávy. V oblasti výdavkov sa prevzalo usporiadanie priorít podľa minulých rokov.

Konštatujem, že predložený návrh rozpočtu bol spracovaný na základe ustanovení zákonov o rozpočtových pravidlách.

Základné makroekonomické ukazovatele ekonomiky síce v čase tvorby návrhu rozpočtu naznačujú možnosť hospodárskeho rastu slovenskej ekonomiky, avšak s potenciálnymi rizikami, z titulu neukončenej ekonomickej krízy a tým nepriaznivého dopadu aj na územnú samosprávu a jej obyvateľov. Z dôvodu vysokej miery verejného dlhu (nielen slovenského, aj iných krajín Európskej únie a iných vyspelých krajín sveta) sa predpokladá nutnosť väčšieho šetrenia, čím sa tlmia možnosti hospodárskeho rastu. Mierne pozitívne sa na vývoji príjmu z dane z príjmov fyzických osôb prejavujú legislatívne zmeny (zvýšenie podielu na dani z príjmov fyzických osôb pre mestá a obce zo 65,4% na 67%), na druhej strane existujú riziká, že rast zamestnanosti sa nebude vyvíjať podľa plánovaných predpokladov. Ministerstvo financií síce predpokladá, že príjem obcí z tejto dane vzrastie, no tento predpoklad je potrebné vnímať ako optimistický. Hlavným dôvodom rastu podielu tejto dane pre obec Huncovce bude v roku 2014 nárast podielu pre mestá a obce a nárast počtu obyvateľov obce Huncovce.

Návrh rozpočtu obce bol zostavený na základe predpokladov rozpočtu verejnej správy na roky 2014 – 2016 určujúcich rast hospodárstva, zohľadňujúcich vývoj zamestnanosti, rast nominálnych miezd a rast inflácie a vzhľadom na plánované legislatívne zmeny, ktoré vstúpia do platnosti 1.1. 2014. Keďže mnohé z predpokladov obsahujú riziká, predpoklad Ministerstva financií je znížený tak, aby tieto riziká z veľkej časti vykryl.

Financovanie školských zariadení v rámci originálnych kompetencií je navrhnuté tak, aby všetky finančné prostriedky určené v podiele dane z príjmu fyzických osôb pre oblasť

školy boli použité pre oblasť školstva. Najväčším problémom ostáva stále financovanie materskej školy. Prostredníctvom podielu na dani z príjmov fyzických osôb plánuje obec získať pre materskú školu sumu 114 891 eur na bežné výdavky a 6 312 eur na kapitálové výdavky. Ak aj pripočítame vlastné príjmy vo výške 7 000 eur a štátne účelové dotácie (spolu 8 944 eur, stále nám chýba do požadovanej sumy výdavkov (174 200 eur) suma 37 052 eur, a to pri absencii kapitálových výdavkov. Problém nie je pri financovaní školského klubu detí napriek nárastu rozpočtovej požiadavky oproti minulému roku, nakoľko v školskom klube detí je iba 19 detí, čo predstavuje jednu triedu. Pre centrum voľného času sú vyčlenené finančné prostriedky na 152 detí. Keďže finančné prostriedky na záujmovú činnosť detí získa obec na všetky deti vo veku od 5 do 15 rokov, ktoré sú občanmi obce (na základe údajov Štatistického úradu SR), vzniká nám tak rezerva, ktorú môžeme kumulovať na väčšiu investíciu v oblasti školstva alebo použiť ju na iné formy práce s deťmi. Nebude pritom záležať na tom, či dieťa navštevuje centrum voľného času. Rizikom však môže byť skutočnosť, že niektoré deti môžu navštevovať záujmový útvar v inej obci a táto obec bude požadovať dotáciu (príspevok) našej obce. Financovanie Súkromného centra špeciálneho pedagogického poradenstva je plánované podľa zákonných pravidiel. Celkovo je v oblasti originálnych kompetencií školstva pozitívne to, že obec nemusí na školstvo doplácať z iných zdrojov.

Pri financovaní základnej školy v rámci preneseného výkonu štátnej správy (zabezpečenie vzdelávacieho procesu) je v rozpočte zahrnuté aj využitie vlastných príjmov základnej školy.

Rozpočet nepredpokladá výraznejšie výkyvy v počtoch žiakov, resp. detí v rokoch 2014 až 2016.

B e ž n ý rozpočet obce pre rok 2014 je v predložennom návrhu koncipovaný ako prebytkový. Nasledujúce dva rozpočtové roky sú taktiež uvažované ako prebytkové.

K a p i t á l o v ý rozpočet, v súlade s možnosťami príjmov a potrebami realizácií, sa predpokladá v roku 2014 ako schodkový, so zapojením prebytku bežného rozpočtu a finančných operácií. Rozpočtové roky 2015 a 2016 sú taktiež plánované ako schodkové, s uvažovaným krytím cez prebytok bežného rozpočtu.

Rozpočet f i n a n č n ý c h operácií uvažuje v roku 2014 so zapojením rezervného fondu na použitie pre kapitálové výdavky na rekonštrukciu ul. Školskej. V rokoch 2015 a 2016 neuvažuje so zapojením žiadnych finančných operácií.

Finančné prostriedky určené fiškálnou decentralizáciou a ďalšie uvažované daňové a nedaňové príjmy a finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu budú používané na zabezpečenie základných samosprávnych kompetencií v oblasti výkonu samosprávy podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, ako aj na úhradu ďalších nutných potrieb obce vo výdavkovej oblasti.

Rozborom jednotlivých rozpočtovaných položiek v príjmovej oblasti rozpočtu je možné skonštatovať, že celkové rozpočtované príjmy v roku 2014, ale aj v rokoch 2015-2016 sú stabilizované.

Podiel očakávaných vlastných (daňových aj nedaňových) bežných príjmov voči celkovým bežným príjmom roka 2014 je plánovaný na 51,71%, v rokoch 2015 a 2016 sa

predpokladá vyšší podiel – 57,07% v roku 2015, 58,09% v roku 2016. Rozsah plánovaných kapitálových príjmov je v roku 2014 plánovaný na 10,58% z celkových príjmov, v rokoch 2015 a 2016 je však tento podiel zanedbateľný - tvorí len 0,07% z celkových príjmov.

Sadzby za príjmy z daní z nehnuteľnosti a z miestnych poplatkov za komunálne odpady a drobné stavebné odpady neboli zvyšované, v plánovaných rozpočtových rokoch sú uvažované približne na úrovni roka 2013.

Podiel nedaňových príjmov v rokoch 2014 - 2016 je taktiež stabilizovaný a pri pravidelných príjmoch sa výrazne neodlišuje od roka 2013. Nedaňové príjmy sú plánované konzervatívne, t.j. uvažovaný je ich mierny pokles.

V predloženom návrhu rozpočtu cudzie bežné príjmy (zo štátneho rozpočtu) sú plánované pre rok 2013 v objeme 837 705 eur, čo voči očakávanej skutočnosti roka 2013 predstavuje ich pokles o 16,40 %, pokles je však spôsobený hlavne nižším financovaním digitalizácie základnej školy a nerozpočtovaním niektorých účelových dotácií. V nasledujúcich dvoch rozpočtových rokoch 2015 a 2016 sa v tejto položke predpokladá ešte nižšia suma z dôvodu ukončenia financovania digitalizácie základnej. Väčšina týchto príjmov (94,62%) je určená pre základnú a materskú školu. Osobitné dotácie na neštátne školské zariadenie Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva v návrhu rozpočtu nie sú, úhrada činnosti tohto zariadenia je zabezpečená v súlade so zákonnými predpismi, z podielu z výnosu dane z príjmu fyzických osôb.

Programový rozpočet, v rámci svojich možností, pokrýva len nevyhnutné bežné výdavky na zabezpečenie činnosti miestnej samosprávy vo všetkých jej oblastiach, najmä na výkon samosprávnych pôsobností obce, výdavky na činnosti súvisiace s riadnym hospodárením s majetkom obce - na správu, údržbu, udržanie a rozvoj majetku obce, na zabezpečenie výstavby, údržby a správy miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, cintorína, kultúrnych, športových a iných zariadení,... Takmer všetky potreby boli rozpočtované v nevyhnutnej miere.

Z celkových výdavkov je v roku 2014 určených na zabezpečenie originálnych a prenesených kompetencií obce za oblasť školstva 56,79%, v roku 2015 65,68 % a v roku 2016 65,01%. Z týchto údajov je evidentné, že výdavky na školstvo stále tvoria výraznú časť obecného rozpočtu, aj keď vďaka plánovaným investíciám do komunikácií v obci hlavne v roku 2014 nižšiu ako v predchádzajúcich rokoch (očakávaná skutočnosť za rok 2013 je 71,68%).

V rozpočte sú plánované účelové dotácie pre športové kluby vo výške 4 000 eur (oproti rokom 2011 a 2012 stúpili takmer na dvojnásobok!), plánované sú však aj finančné prostriedky pre kultúrne a športové podujatia organizované priamo obcou (kultúrne podujatia 700 eur, športové podujatia 4 300 eur). V rokoch 2015 a 2016 sú plánované tieto výdavky na podobnej úrovni. Oblasť poskytovania dotácií, v zmysle § 7 ods. 4 a 6 zákona 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších právnych predpisov rieši aj všeobecne záväzné nariadenie Obce Huncovce č. 3/2011. **Upozorňujem**, že použitie dotovaných finančných prostriedkov je možné len na základe jednoznačného písomného vymedzenia účelu poskytnutia dotácie, konkrétnu akciu. Na ich poskytnutie obec nemôže použiť finančné prostriedky získané návratnými zdrojmi financovania alebo iným spôsobom, ktorým by sa zvýšil celkový dlh obce. Dotácie sa poskytujú na základe žiadosti a dokladov

preukazujúcich splnenie podmienok na poskytnutie dotácie, ustanovených daným zákonom alebo osobitným predpisom.

V rozpočtovom roku 2014 ani v ďalších rokoch (2015-2016) zatiaľ nie je plánované prijatie žiadneho úveru. Obec nebude k 1.1. 2014 evidovať žiadnu úverovú záťažnosť ani ručiteľské záväzky. Obec však má schválené čerpanie úveru vo výške 300 tis. eur na čiastočné prefinancovanie rozpracovaných, pripravených resp. plánovaných investičných akcií v obci financovaných z fondov Európskej únie. Tento úver bude zapracovaný do rozpočtu podľa aktuálnych potrieb na časové preklopenie medzi investičnými výdavkami a pripísaním finančných prostriedkov z fondov Európskej únie na účet obce.

V náväznosti na uvádzané skutočnosti **konštatujem** súlad úverovej záťažnosti obce s platnými zákonmi o rozpočtových pravidlách, neporušenie podmienok prijatia návratných zdrojov financovania obcou k 1.1.2014 a neporušenie podmienok prijatia návratných zdrojov financovania obcou v plánovanom rozpočtovom období rokov 2014 – 2016. Toto konštatovanie neovplyvní ani prípadné prijatie úveru vo výške 300 tis. eur, nakoľko úverový limit pre obec Huncovce pre rok 2014 (po plánovanej legislatívnej úprave zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy účinné od 1.1. 2014) bude približne 440 tis. eur.

Keďže obec zatiaľ neeviduje žiadnu úverovú záťažnosť, neplánuje zatiaľ ani žiadne splátky investičných úverov v celom plánovanom období rokov 2014-2016.

Aj v tomto prípade, suma ročných splátok návratných zdrojov financovania **je plne v súlade** s pravidlami používania návratných zdrojov financovania a platných zákonov o rozpočtových pravidlách.

Na základe priebežne posudzovanej a hodnotenej celkovej výšky skutočných záväzkov vznikajúcich počas roka 2013 **konštatujem**, že ich vývoj nezakladá vznik skutočnosti pre zavedenie ozdravného režimu a nútenej správy v hodnotených rozpočtových rokoch (§ 19 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy).

Návrh viacročného rozpočtu Obce Huncovce na roky 2014 - 2016, v súlade s ustanoveniami § 9, ods. 3 zákona č. 369/90 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov, bol zverejnený obvyklým spôsobom, aby sa mohli k nemu občania obce vyjadriť.

V náväznosti na uvádzané skutočnosti a odporúčania s prihliadnutím na pripomienky a námety dané v tomto stanovisku a pripomienky poslancov obecného zastupiteľstva, ktoré zásadným spôsobom neovplyvnia navrhnutý rozpočet

odporúčam

Obecnému zastupiteľstvu v Huncovciach

predložený návrh rozpočtu Obce Huncovce vrátane programového rozpočtu na rok 2014 schváliť a návrh rozpočtu na roky 2015 – 2016 zobrať na vedomie.

Ing. Miroslav Karpíš
hlavný kontrolór obce

Huncovce 3.12. 2013